הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלא תרלב

טָפַח, הֲרֵי זוֹ כְּשֵׁרָה. הַגָּה: (לא) *וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַטָּפַח לֹא תִּהְיֶה אֲוִיר, רַק (לב) מִן הַדֹּפֶן אוֹ הַסְּכָךְ *(הרא״ש פ״פ סי׳ ג׳) בשם ר״י ורמב״ם פרק ד׳ (ה״ז)). וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ שִׁבְעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעָה (לג) בְּגַבֵּהּ (יא) עֲשָׂרָה טְפָחִים (טור). גַּם צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ הַדְּפָנוֹת לְאַחַר שֶׁהֵם גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה עֲשׂוּיוֹת מִדָּבָר שֶׁמְּסַכְּכִין בָּהֶם, (לד) דְּהָא הֵם הַסְּכָךְ (ר״ן סוף פרק קמא דסוכה (ט: ד״ה גמ׳ ופ״ש)). וְאִם כָּל הַדְּפָנוֹת מִדָּבָר שֶׁמְּסַכְּכִין בָּהֶם, מֻתָּר לִישַׁן אֲפִלּוּ תַּחַת הַדְּפָנוֹת (דעת עצמו בפירוש רבינו ירוחם נתיב ח׳ חלק א׳):

תרלב דְּבָרִים הַפּוֹסְלִים בַּסְּכָךְ. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]סְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל (ב) בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, אֲבָל פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה, כְּשֵׁרָה (ג) [ב]וּמֻתָּר לִישַׁן תַּחְתָּיו. מִן הַצַּד [ג]אֵינוֹ פּוֹסֵל אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, כְּשֵׁרָה, דְּאָמְרִינַן דִּלְמָּן עֲקַמָּה, [ד]דְּהַיְנוּ לוֹמַר שֶׁאֵנוּ רוֹאִים (ד) כְּאִלּוּ * הַכֹּתֶל (ה) נָעֲקָם, וְיֵחָשֵׁב זֶה (ה) הַסְּכָךְ הַפָּסוּל מִגּוּף הַכֹּתֶל, וְדָבָר זֶה הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. [ה]הִלְכָךְ בַּיִת שֶׁנִּפְחַת בָּאֶמְצַע, וְסִכֵּךְ בְּמָקוֹם הַפִּחָת, וְנִשְׁאַר מִן הַתִּקְרָה סָבִיב בֵּין סְכָךְ כָּשֵׁר לְמִשָּׁה מִסִּינַי.

א [א]כִּדְמִתְנִי נְהַרְדְּעֵי מִשְּׁמֵהּ דִּשְׁמוּאֵל סֻכָּה (ט״ו) [ז״ז:], הָרִי״ף (ח:) וְהָרֹא״ש (פ״א סי׳ לב) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (ה״ד) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ב טוּר וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ג שָׁם בַּגְּמָרָא ד׳ (ע״א) וּבְכֻלָּם דִּוּקְתֵי. ד כְּפֵרוּשׁ רָשׁ״י (ז: ד״ה פסולה) וְהָרַ״ן שָׁם (ב: ד״ה בנה), וְכֵן פָּסַק רַמְבַּ״ם (שם). ה מִשְׁנָה שָׁם י״ז (ע״א).

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) [א]סְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל. מְבֵינְתַיִם, אֲפִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעָה שְׁרֵי, עַיֵּן שָׁם: **ב** (ב) בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים. לְאַפּוֹקֵי אִם הוּא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, וּבִגְבַהּ עֲשָׂרָה אֵינָהּ רְחָבָה שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, פְּסוּלָה. וּמוֹדִדִין הָעֲשָׂרָה טְפָחִים בְּיָשָׁר וְלֹא בְּאֶלְכְּסוֹן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י). וְאֵז כְּשֵׁרָה כָּל הַסֻּכָּה. ט״ז (סק״ב). וְעַיֵּן בְּהָרֹא״ש (פ״א סי׳ כח) שֶׁכָּתַב, הָרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ז) וְהָרַ״ר יְשַׁעְיָה דִּטְרָנִי פָּסְקוּ כְּשְׁמוּאֵל, וְהָרַאֲבַ״ד (בהשגות ז. אות ב) פָּסַק כְּרַב וּרְבִּי מֵאִיר, וְהַכֹּל עוֹלִין בְּסִגְנוֹן אֶחָד. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. יֵשׁ לְדַקְדֵּק, דְּהָא נִפְקוּתָא לִדְיָנָא אִי צְרִיכִין לְבֹא לְתֵרוּץ הַגְּמָרָא (שו.) לְבַטּוּלֵי תִּקְרָה, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁלּוֹ חֲשִׁיב לֵהּ גַּג, וּמִכָּל מָקוֹם בָּעֵינַן (כג) שֶׁיִּהְיֶה בִּגְבָהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וּכְדִלְקַמָּן: **(לא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַטָּפַח לֹא תִּהְיֶה אֲוִיר וְכוּ׳.** דְּאַף עַל גַּב דְּיֵשׁ לוֹמַר לָבוּד, אֵין שָׁם גַּג עַל מָקוֹם שֶׁהוּא אֲוִיר. וְכֵן לְמַטָּה, עַל יְדֵי אֲוִיר (כג) לֹא חֲשִׁיב מְחִצָּה בִּגְבָהּ: **(לב) מִן הַדֹּפֶן אוֹ הַסְּכָךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מִן הַדֹּפֶן כְּשֶׁעוֹשֶׂה סְמוּךְ לָאָרֶץ, יִהְיֶה הַטָּפַח בִּבְנָיָן וְלֹא עַל יְדֵי אֲוִיר, וְכֵן לְמַעְלָה כְּשֶׁעוֹשֶׂה גַּג, יִהְיֶה עַל יְדֵי סְכָךְ וְלֹא עַל יְדֵי אֲוִיר: **(לג) בְּגַבֵּהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.** לְאַפּוֹקֵי אִם הוּא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַשִּׁפּוּעַ לְגַבֵּהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים אֵינָהּ רְחָבָה שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, פְּסוּל. (כד) וּמוֹדְדִין הָעֲשָׂרָה טְפָחִים שֶׁל הַגַּבֵּהּ בְּיָשָׁר וְלֹא בַּאֶלְכְּסוֹן: **(לד) דְּהָא הֵם הַסְּכָךְ.** מִסְתַּבְּרָא דְּקָאֵי דָּבָר זֶה (כה) עַל שְׁנֵי הָעִנְיָנִים הַנַּ״ל, דְּהַיְנוּ בֵּין אִם עָשָׂה לְמַטָּה בְּדֹפֶן טָפַח, אוֹ שֶׁהֶחְרִיחַ רֹאשׁ הַדֹּפֶן לְמַעְלָה מִן הַכֹּתֶל וְעָשָׂה הַגַּג טָפַח, בְּכָל זֶה אָמְרִינַן דְּמִן עֲשָׂרָה טְפָחִים וּלְמַעְלָה חֲשִׁבִינַן הַשִּׁפּוּעַ לִסְכָךְ. כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סוף הסימן), כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ פְּלֻגְתָּא דְּרַבְּוָתָא בְּסֻכָּה, אִם הוּא בְּדְאוֹרַיְתָא, אָזְלִינַן לְחֻמְרָא, וְאִי לַיְת לֵהּ סֻכָּה אַחֲרִיתָא יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ וּבָרוּכִי אוֹכֵל שָׁם בְּלִי בְּרָכָה, וְאִי בְּדְרַבָּנָן, בְּיֵשׁ לוֹ סֻכָּה אַחֲרִיתָא רָאוּי לְהַחְמִיר וְלֵילֵךְ שָׁם, וּבְאֵין לוֹ סֻכָּה אַחֲרִיתָא יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ וּבָרוּכִי נַמִּי מְבָרֵךְ, וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן קָצָת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

א (א) **סְכָךְ פָּסוּל.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תרכ״ט מַהוּ (ג) נִקְרָא סְכָךְ פָּסוּל: **(ב) בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים.** הַיְנוּ שֶׁהוֹלֵךְ שִׁעוּר אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל פְּנֵי כָּל הַסֻּכָּה (שֵׁשׁ לָהּ שֵׁשׁ דְּפָנוֹת) (ג) בְּאָרְכָּהּ, וְשִׁעוּר אַרְבָּעָה טְפָחִים (ג) הוּא מָקוֹם חָשׁוּב לְהַפְלִיג וְלָחֹץ בֵּין הַדְּפָנוֹת עַד שֶׁאֵין הַדְּפָנוֹת מוֹעִילוֹת זוֹ לָזוֹ, וְנִרְאוֹת כִּשְׁתֵּי סֻכּוֹת וּלְכָל אַחַת רַק שְׁתֵּי דְּפָנוֹת: **(ג) וּמֻתָּר לִישַׁן תַּחְתָּיו.** וְיֵשׁ פּוֹסְקִים (ד) שֶׁסּוֹבְרִין דְּאַף דְּפָחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים הַסֻּכָּה כְּשֵׁרָה, מִכָּל מָקוֹם תַּחַת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם אָסוּר לִישַׁן וְלֶאֱכֹל אֶלָּא אִם כֵּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם הוּא פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, (ה) לָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה: **(ד) כְּאִלּוּ הַכֹּתֶל נָעֲקָם וְכוּ׳.** מִלְּשׁוֹן זֶה דְּדָנְקָא כְּשֶׁהַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת לַסְּכָךְ, אֲבָל אִם אֵין הַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת לַסְּכָךְ, אַף דִּבְעָלְמָא לֹא קָפְדִינַן בָּזֶה כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תר״ל סָעִיף ט׳, דְּחָשְׁבִינַן כְּאִלּוּ מַגִּיעוֹת לְמַעְלָה עַד הַסְּכָךְ, אֲפִלּוּ הָכִי בְּעִנְיָנֵנוּ דְּיֵשׁ סְכָךְ פָּסוּל עַל הַסֻּכָּה וְאָנוּ רוֹצִין לְהַכְשִׁירָהּ מִשּׁוּם דִּפֶן עֲקַמָּה, לֹא אָמְרִינַן דִּפֶן עֲקַמָּה בָּזֶה. (ו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אֵינָם מַגִּיעִים הַדְּפָנוֹת לַסְּכָךְ, נַמִּי אָמְרִינַן רוֹאִין כְּאִלּוּ הַדֹּפֶן מַגִּיעַ עַד לְמַעְלָה וְנִכְפָּף. (ח) וְאִפְשָׁר הֵיכִי דְּמִן הַדְּפָנוֹת עַד הַסְּכָךְ הוּא פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, לְכֻלֵּי עָלְמָא יֵשׁ לְהַקֵּל, דְּאָמְרִינַן לָבוּד וְדֹפֶן עֲקַמָּה: **(ה) הַסְּכָךְ הַפָּסוּל וְכוּ׳.** וְאִם הַסְּכָךְ לְמַעְלָה אֵינוֹ מֻנָּח בְּשָׁוֶה, אֶלָּא עָקֹם כְּגִגִּין שָׁלְנוּ, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בַּשִּׁפּוּעַ אַרְבַּע אַמּוֹת, (ט) אֵינוֹ פּוֹסֵל, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ בְּמִשְׁכּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ הַקּוֹרָה יִהְיֶה אַרְבַּע אַמּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ הַקּוֹרָה מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כֵּיוָן לְמַעְלָה, וּלְמַטָּה בְּסָמוּךְ לוֹ יֵשׁ קוֹרָה, וְעִם הַקּוֹרָה יִהְיֶה אַרְבַּע אַמּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ הַקּוֹרָה מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כֵּיוָן בְּהַגַּ״ה: **(ג)** רַשׁ״י (יז: ד״ה באמצע): **(ד)** הָרַאֲבַ״ד (הוד״ה בר״ן) וְהָרַ״ן (ח: ד״ה ולענין): **(ה)** חַיֵּי אָדָם (כלל קמו סכ״א): **(ו)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּבֵ״ח (ס״ב) בְּשֵׁם הָרַ״ן (ב. ד״ה בנה): **(ז)** ט״ז (סק״א) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ב), וְהִסְכִּימוּ לְדַעַת הַטּוּר: **(ח)** פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א), וְכֵן הִסְכִּים בְּכִכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ב) לְהָקֵל: **(ט)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). **וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן פָּסוּל אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּאֶמְצַע הַסֻּכָּה הַדִּין כֵּן, שֶׁאִם עוֹמֵד בְּשִׁפּוּעַ וְיֵשׁ בְּמִשְׁכּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְאֵין תּוֹפֶס בַּסֻּכָּה אַרְבָּעָה טְפָחִים, שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵל** [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ד) בְּשֵׁם אֲלִיָּה רַבָּה (סק״א)]:

בֵּאוּר הַלָּכָה

* **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהַטָּפַח לֹא תִּהְיֶה אֲוִיר וְכוּ׳. וְרָאוּי לָחֹשׁ לִדְבָרֵיהֶם** [מִשְּׁבְּצוֹת זָהָב (ס״ק יא) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ]:

* **הָרֹא״שׁ וְהָרַמְבַּ״ם פָּרַק ד׳.** טַעוּת סוֹפֵר הוּא, וְצָרִיךְ לוֹמַר הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק ד׳ (עַיֵּן שָׁם דְּמוּכָח כֵּן), דִּלְשׁוֹן הַמְחַבֵּר הָרַי הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם מַמָּשׁ. וְכֵן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה סוכה) שֶׁכָּתַב וּמִדִּבְרֵי הָרַאֲבַ״ד בְּפֶרֶק ד׳ נִרְאֶה שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ כְּפֵרוּשׁ ר״י, גַּם כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר וּמִדִּבְרֵי הָרַב הַמַּגִּיד וְכוּ׳, כִּי דִּבְרֵי הָרַאֲבַ״ד לֹא נִמְצָא שָׁם כְּלָל:

א * **הַכֹּתֶל נָעֲקָם וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ד) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ: מִשְּׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה דְּדַוְקָא כְּשֶׁהַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת וְכוּ׳. וְעַל פִּי זֶה פָּסַק בְּתְשׁוּבַת פָּנִים מְאִירוֹת** (ח״א) סִימָן ס״א **בְּעוּשִׁין סְכָךְ תַּחַת הַגַּג עַל יְדֵי שְׁמִגְלִין קְצָת מֵהַגַּג הַמְכֻסֶּה בְּרֶעפִים אוֹ שִׁינְדֶלִי״ן, וְהַדְּפָנוֹת אֵינָן נוֹגְעִין לְמַעְלָה עַד הַסְּכָךְ, שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּגָּלֶה מִן הַגַּג כָּל כָּךְ עַד שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר מִכְּסֵה אַרְבָּעָה טְפָחִים [כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר] תּוֹךְ חֲלַל הַדְּפָנוֹת, דִּדְפֶן עֲקֻמָּה לֹא שְׁיָךְ, כֵּיוָן דְּאֵין הַדְּפָנוֹת מַגִּיעוֹת לְשָׁם, וּבְהַפְסֵק אֲוִיר לֹא שְׁיָךְ דֹּפֶן עֲקֻמָּה, וְצָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה כִּי מְצוּי הוּא. וְכֵן פּוֹסֵל שָׁם מִי שֶׁעוֹשֶׂה סְכָכוֹ בַּחוּץ וּמִצָּרָף כְּחָלִים הַבְּנוּיִין תַּחַת הַגַּג שֶׁל שִׁינְדֶלִי״ן, וְאֵין הַכְּחָלִים מַגִּיעִים לְהַגַּג אֲפִלּוּ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְהַגַּג בּוֹלֵט אַרְבָּעָה טְפָחִים, אַלְבָּא דְּהָרַ״ן** (ב. ד״ה בנה) **אֵין לְסֻכָּה זוֹ מְחִצּוֹת, וְצָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה:**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרלב

(ג) **לַכְּתָלִים פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, כְּשֵׁרָה,** (ו) **וּמִיהוּ אֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו * כָּל זְמַן** (ז) **שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים.** [1]**בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יוֹתֵר עַל הַסְּכָךְ פָּסוּל שִׁבְעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעָה טְפָחִים, אֲבָל בְּסֻכָּה קְטַנָּה** (ח) **שֶׁאֵין בָּהּ** (ג) **אֶלָּא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, בֵּין בְּאֶמְצַע בֵּין מִן הַצַּד, בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים פְּסוּלָה, בִּפְחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה** (ט) **כְּשֵׁרָה** [2]**וְיֹשְׁנִים תַּחְתָּיו, וּמִצְטָרֵף לְהַשְׁלִים הַסֻּכָּה לְכַשְּׁעוּר:**

ב * [ח]אֲוִיר, בֵּין בִּגְדוֹלָה בֵּין בִּקְטַנָּה שָׁוִים, דְּבֵין בְּאֶמְצַע בֵּין מִן הַצַּד, בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים פְּסוּלָה, * בִּפְחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה, וּמִצְטָרֵף לְהַשְׁלִים הַסֻּכָּה (ד) (י) *** [ט]וְאֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו.** הגָּה: (יא) וַדְוָקָא שֶׁהוֹלֵךְ עַל פְּנֵי כָּל הַסֻּכָּה (רבינו ירוחם נתיב ח׳ חלק א׳), אוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לַעֲמֹד בּוֹ (יב) רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, אֲבָל בְּלָאוֹ הָכִי מֻתָּר, דְּהָא אֵין סֻכָּה שֶׁאֵין בָּהּ נְקָבִים (ר״ן סוף פרק קמא (ט. ד״ה גמ״)). וְהָא דְּסִכָּךְ פָּסוּל פּוֹסֵל בְּאַרְבָּעָה וַאֲוִיר בִּשְׁלֹשָׁה, הֵינוּ דַוְקָא (יג) שֶׁהִפְסִיק הַסֻּכָּה לִשְׁתַּיִם וְלֹא נִשְׁאַר שִׁעוּר הֶכְשֵׁר סֻכָּה עִם דְּפָנוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד, (יד) אֲבָל אִם נִשְׁאַר שִׁעוּר סֻכָּה בְּמָקוֹם אֶחָד, (טו) הַמָּקוֹם הַהוּא כָּשֵׁר, (טז) וְאַף (ה) שֶׁמִּבַּחוּץ, אִם מְחֻבָּר לוֹ מִן הַצְּדָדִים (טור): **ג** (יז) **[י]סְכָךְ פָּסוּל פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה, וַאֲוִיר אֲצָלוֹ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה, אֵין מִצְטָרְפִים לִפְסֹל. * הִלְכָךְ אִם אֲוִיר שְׁלֹשָׁה בְּמָקוֹם אֶחָד, אֲפִלּוּ מַעֲטוֹ בִּסְכָךְ פָּסוּל, כָּשֵׁר. וַהֲנֵי מִלֵּי בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה,** (יח) **אֲבָל בִּקְטַנָּה שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, אִם יֵשׁ בֵּין שְׁנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִצְטָרְפִים לִפְסֹל:** **ד** [כ]**אִם יֵשׁ סְכָךְ פָּסוּל שְׁנֵי טְפָחִים, וְעוֹד סְכָךְ פָּסוּל שְׁנֵי טְפָחִים, וַאֲוִיר פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם,** (יט) **יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם שְׁנֵי**

ו הרי״ף והרמב״ם שם ושאר פוסקים.
ז מימרא (דרבא) [דרבי אבא] שם י״ט (ע״א). ח מימרא דרבה [תלמידי בי רב (ט״ז) [י״ן] (ע״א), ושם בגמרא י״ט.
ט מימרא (דרבא) [דרבי אבא] שם.
י תוספות (ד״ה אילו) והרא״ש שם בפסקיו (פ״א סי׳ לג).
כ טור בשם אביו הרא״ש (שם).

בַּאֵר הֵיטֵב

כִּי מְצוּי הוּא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (ג) **לַכְּתָלִים.** נִרְאֶה לִי דְּאִם הַגַּג עָקֹם כְּגִגִּין שַׁלְנוּ, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בַּשִּׁפּוּעַ אַרְבַּע, אֵינוֹ פּוֹסֵל, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ בְּמִשְׁכּוֹ אַרְבָּעָה, דְּאָז תּוֹפֵס בְּסֻכָּה אַרְבָּעָה. וְאִם הַגַּג עָקֹם לְמַעְלָה, וּלְמַטָּה בְּסָמוּךְ לוֹ קוֹרָה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִמְשָׁךְ מִמְּנוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כֵּיוָן דְּבַגַּבֵּהּ רְחוֹק מִמְּנוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אֵין מִצְטָרְפִין, וְלֹא אָמְרִינַן חֲבֵט וְלִבּוּד לְהַחְמִיר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), עַיֵּן שָׁם: (ג) **אֶלָּא שִׁבְעָה.** אֵינוֹ מְדֻקְדָּק, וַאֲפִלּוּ יֵשׁ בֵּהּ תִּשְׁעָה וּמֶחֱצָה, וְסִכָּךְ פָּסוּל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אֵין מִצְטָרְפִין לִפְסֹל, וְהַכִּי מְסַיְּעִי לְהוּ מִמַּתְנִי׳ דְּלֶקֶט שִׁכְחָה וְשִׁבְּחָה (פאה פ״ו מ״ח) דְּתָנֵי: שָׁכַח עֹמֶר בְּתוֹךְ עֹמֶר חֲבֵרוֹ, אִם יֵשׁ בֵּין שְׁנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אֵין הָעֹמֶר מִתְחַיֵּב בְּלֶקֶט שִׁכְחָה וְשִׁבְּחָה וּפֵאָה, וְאִם לָאו מִתְחַיֵּב, וְהָכִי נָמֵי מִסְתַּבְּרָא, דְּכֵיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחַ נֶסֶר רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים אֲפִלּוּ עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכְנִיס לַסֻּכָּה אֶלָּא שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, פְּסוּלָה, דְּהֲוֵי לַהּ כְּפָסֵל הַיּוֹצֵא מִן הַסֻּכָּה דְּנִדּוֹן כַּסֻּכָּה [גְּמָרָא דַף י״ד עַמּוּד ב׳]. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם הַמָּאוֹר (ט. ד״ה והא) דְּמִירֵי בְּסֻכָּה קְטַנָּה, וְכַאֲשֶׁר נִנְבָּה אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה טְפָחִים מֵהֶן לֹא יִשָּׁאֵר הֶכְשֵׁר סֻכָּה:

ב * אֲוִיר וְכוּ׳ בֵּין מִן הַצַּד בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים פְּסוּלָה. שֶׁהֲרֵי אֵין כָּאן דֹּפֶן לַסֻּכָּה, דְּבָזֶה לֹא שֵׁיךְ לוֹמַר דֹּפֶן עֲקֻמָּה, כֵּיוָן שֶׁאֵין כָּאן אֶלָּא אֲוִיר:

*** בִּפְחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה כְּשֵׁרָה וּמִצְטָרֵף וְכוּ׳.** דְּאָמְרִינַן לְבוּד וְהֲוֵי כִּסְתוּם:

*** וְאֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו. הוּא הַדִּין אֲכִילָה, וְנִקְט שְׁנָה בְּכָל מָקוֹם, מִשּׁוּם דִּבְזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ עֲרַאי,** מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲכִילָה [אַחֲרוֹנִים]. **וְדִין זֶה הוּא גַּם כֵּן בֵּין אִם הוּא בָּאֶמְצַע אוֹ מִן הַצַּד, וּמִשְׁמַע בִּגְמָרָא** (ט.) **דְּהָא דְּאָמְרִינַן אֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו הוּא מִדְּאוֹרַיְתָא,** דְּקַמָּקְשֶׁה הַגְּמָרָא שָׁם וּמִי אִיכָּא מִידֵּי דְּאִצְטְרוּפֵי מִצְטָרֵף וְהוּא עַצְמוֹ אֵינוֹ כָּשֵׁר, וּמִשְּׁנֵי שָׁם, עַיֵּן שָׁם:

ג * הִלְכָךְ אִם אֲוִיר שְׁלֹשָׁה בְּמָקוֹם אֶחָד אֲפִלּוּ מַעֲטוֹ וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין לִסְכָךְ פָּסוּל בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה וּמַעֲטוֹ בֵּין בְּקָנִים וּבֵין בַּאֲוִיר [שִׁיטַת ריב״ב (ח: ד״ה אויר שלשה)]:

בֵּאוּר הַלָּכָה

*** כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים. וְאִם הִנִּיחַ נֶסֶר רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים אֲפוּמָא דְּמִטַּלְּלְתָא, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכְנִיס לַסֻּכָּה אֶלָּא שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, פְּסוּלָה,** דְּהֲוֵי לַהּ כְּפָסֵל הַיּוֹצֵא מִן הַסֻּכָּה דְּנִדּוֹן כַּסֻּכָּה [גְּמָרָא דַף י״ד עַמּוּד ב׳]. **וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״א) בְּשֵׁם הַמָּאוֹר (ט. ד״ה והא) **דְּמִירֵי בְּסֻכָּה קְטַנָּה, וְכַאֲשֶׁר נִנְבָּה אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה טְפָחִים מֵהֶן לֹא יִשָּׁאֵר הֶכְשֵׁר סֻכָּה:**

ב * אֲוִיר וְכוּ׳ בֵּין מִן הַצַּד בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים פְּסוּלָה. שֶׁהֲרֵי אֵין כָּאן דֹּפֶן לַסֻּכָּה, דְּבָזֶה לֹא שֵׁיךְ לוֹמַר דֹּפֶן עֲקֻמָּה, כֵּיוָן שֶׁאֵין כָּאן אֶלָּא אֲוִיר:

*** בִּפְחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה כְּשֵׁרָה וּמִצְטָרֵף וְכוּ׳.** דְּאָמְרִינַן לְבוּד וְהֲוֵי כִּסְתוּם:

*** וְאֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו. הוּא הַדִּין אֲכִילָה, וְנִקְט שְׁנָה בְּכָל מָקוֹם, מִשּׁוּם דִּבְזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ עֲרַאי,** מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲכִילָה [אַחֲרוֹנִים]. **וְדִין זֶה הוּא גַּם כֵּן בֵּין אִם הוּא בָּאֶמְצַע אוֹ מִן הַצַּד, וּמִשְׁמַע בִּגְמָרָא** (ט.) **דְּהָא דְּאָמְרִינַן אֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו הוּא מִדְּאוֹרַיְתָא,** דְּקַמָּקְשֶׁה הַגְּמָרָא שָׁם וּמִי אִיכָּא מִידֵּי דְּאִצְטְרוּפֵי מִצְטָרֵף וְהוּא עַצְמוֹ אֵינוֹ כָּשֵׁר, וּמִשְּׁנֵי שָׁם, עַיֵּן שָׁם:

ג * הִלְכָךְ אִם אֲוִיר שְׁלֹשָׁה בְּמָקוֹם אֶחָד אֲפִלּוּ מַעֲטוֹ וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין לִסְכָךְ פָּסוּל בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה וּמַעֲטוֹ בֵּין בְּקָנִים וּבֵין בַּאֲוִיר [שִׁיטַת ריב״ב (ח: ד״ה אויר שלשה)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּבַגַּבֵּהּ רְחוֹק מִמְּנוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, (י) אֵין מִצְטָרְפִין: (ו) **וּמִיהוּ אֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו כָּל זְמַן וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף דְּהַסֻּכָּה כֻּלָּהּ כְּשֵׁרָה הִיא, מִכָּל מָקוֹם אוֹתוֹ הַמָּקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא אַרְבָּעָה טְפָחִים מָקוֹם חָשׁוּב לְעַצְמוֹ, וְאֵין מִתְבַּטֵּל לְגַבֵּי הַסֻּכָּה: (ז) **שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים.** וְאָפְשָׁר אֲפִלּוּ אִם בְּפָנִים הַסֻּכָּה אֵין בּוֹ כִּי אִם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְטֶפַח אֶחָד בּוֹלֵט לְצַד חוּץ, אֲפִלּוּ הָכִי (יא) אָסוּר לֵישֵׁב תַּחְתָּיו: (ח) **שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה.** אֵינוֹ מְדֻקְדָּק, דַּאֲפִלּוּ הַסֻּכָּה מַחֲזֶקֶת תִּשְׁעָה וּמֶחֱצָה, וְיֵשׁ בָּהּ סְכָךְ פָּסוּל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, פּוֹסֶלֶת כָּל הַסֻּכָּה, כֵּיוָן דְּכִי שְׁקֵלַת לַהּ לְפָסוּל לֵיכָּא הֶכְשֵׁר סֻכָּה [מָגֵן אַבְרָהָם] (סק״ג), וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג): (ט) **כְּשֵׁרָה וְיֹשְׁנִים תַּחְתָּיו.** דְּכֵיוָן שֶׁהוּא דָּבָר מוּעָט (יג) חָשִׁיב כְּמַאן דְּלֵיתָא [טַ״ז (סק״ג)]: **ב** (י) **וְאֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו.** הָא דְּחָמִיר אֲוִיר מִסְּכָךְ פָּסוּל בְּסֻכָּה קְטַנָּה לְעִנְיַן יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו, וְכֵן לְעִנְיַן סֻכָּה גְּדוֹלָה פּוֹסֵל אֲוִיר בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים וּסְכָךְ פָּסוּל בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּתַב הַטַּ״ז (סק״ד) הַטַּעַם, שֶׁבַּאֲוִיר נִרְאֶה לְעַיִן טְפֵי הַהֶפְסֵק בְּסִכָּךְ מִמַּה שֶּׁנִּרְאֶה בִּסְכָךְ פָּסוּל: (יא) **וַדְוָקָא שֶׁהוֹלֵךְ וְכוּ׳.** קַאי אַפָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, וּלְעִנְיַן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִבָּאר לְקַמָּה: (יב) **רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ.** בְּרַ״ן אִיתָא רֹאשׁוֹ אוֹ רֻבּוֹ, וְכֵן מַשְׁמַע בְּרִיטְבָ״א (יט. ד״ה רבה), עַיֵּן שָׁם: (יג) **שֶׁהִפְסִיק הַסֻּכָּה לִשְׁתַּיִם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהַסֻּכָּה הָיָה לָהּ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, וּסְכָךְ הַפָּסוּל אוֹ הָאֲוִיר הוֹלֵךְ עַל פְּנֵי אָרְכָּהּ, וְלָכֵן פּוֹסֶלֶת כָּל הַסֻּכָּה, דְּלֵיכָּא בְּכָל צַד אֶלָּא דֹּפֶן וּמֶחֱצָה: (יד) **אֲבָל אִם נִשְׁאַר וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהַפָּסוּל אוֹ הָאֲוִיר הוֹלֵךְ לְרָחְבָּהּ, וְנִשְׁאַר שִׁעוּר סֻכָּה בְּמָקוֹם אֶחָד לְצַד דֹּפֶן הָאֶמְצָעִי שֶׁל הַסֻּכָּה: (טו) **הַמָּקוֹם הַהוּא כָּשֵׁר.** דְּהָא יֵשׁ לוֹ שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, אֲבָל חֵלֶק הַחִיצוֹן שֶׁמֵּעֵבֶר הַשֵּׁנִי פָּסוּל, דְּהָא אֵין לַהּ כִּי אִם שְׁתֵּי דְּפָנוֹת. (יג) וְאִם יֵשׁ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת מִדֹּפֶן הָאֶמְצָעִי עַד סוֹפוֹ שֶׁל הַסְּכָךְ פָּסוּל, (יד) אַף חֵלֶק הַחִיצוֹן כָּשֵׁר, דְּאָמְרִינַן דֹּפֶן עֲקֻמָּה עַד שָׁם, אֲבָל אִם אֲוִיר מַפְסִיק, פָּסוּל חֵלֶק הַחִיצוֹן, דְּהָא בַּאֲוִיר לֵיכָּא לְמֵימַר דֹּפֶן עֲקֻמָּה: (טז) **וְאַף שֶׁמִּבַּחוּץ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר פְּעָמִים אַף חֵלֶק הַחִיצוֹן שֶׁמִּבַּחוּץ גַּם כֵּן כָּשֵׁר, בֵּין בְּסִכָּךְ פָּסוּל וּבֵין בַּאֲוִיר, כְּגוֹן שֶׁמְּחֻבָּר מִן הַצְּדָדִין, אֲז מִצְטָרֵף הַפְּנִימִי וְהַחִיצוֹן לְהֶכְשֵׁר סֻכָּה, דְּהֵינוּ אֲפִלּוּ אֵין בַּפְּנִימִי לְבַד שִׁעוּר הֶכְשֵׁר סֻכָּה [מָגֵן אַבְרָהָם] (סק״ד) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים]. וּמִכָּל מָקוֹם אוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁל אֲוִיר אוֹ סִכָּךְ פָּסוּל אֵין לֵישֵׁב תַּחְתָּיו לְכָלֵי עַלְמָא. וּבְסֵפֶר בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ז) מְפַקֵּפֵק עַל זֶה שֶׁכָּתַבְנוּ דִּמְצְטָרֵף הַפְּנִימִי וְהַחִיצוֹן לְהֶכְשֵׁר סֻכָּה, עַיֵּן שָׁם: **ג** (יז) **סְכָךְ פָּסוּל פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה וַאֲוִיר אֲצָלוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ הָיָה הַסְּכָךְ בָּאֶמְצַע עַל פְּנֵי כָּל אָרְכּוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין מִצְטָרֵף הָאֲוִיר לִפְסֹל הַסֻּכָּה, מִשּׁוּם דְּלֹא שָׁוֵי שִׁעוּרֵיהוּ לַהֲדָדֵי. וְדִינָם כְּנַ״ל בַּסְּעִיפִין הַקּוֹדְמִין, בְּמָקוֹם סְכָךְ פָּסוּל כֵּיוָן דְּאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים מָתָר לִישֵׁן תַּחְתָּיו, וּבְמָקוֹם הָאֲוִיר אַף דְּאֵין בּוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים אֵין יְשֵׁנִים תַּחְתָּיו כְּנַ״ל בְּסָעִיף ב׳: (יח) **אֲבָל בִּקְטַנָּה וְכוּ׳.** דְּשָׁם שָׁוֵי שִׁעוּרֵיהוּ לַהֲדָדֵי, דְּגַם סְכָךְ פָּסוּל דִּינוֹ שָׁם בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים לְפָסְלוֹ כְּנַ״ל בְּסוֹף סָעִיף א׳, הִלְכָךְ מִצְטָרְפִים תַּרְוַיְהוּ לְפָסְלוֹ כְּשֵׁשׁ בֵּין שְׁנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה טְפָחִים: **ד** (יט) **יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק אִם שְׁנֵי**

(י) וְלֹא אָמְרִינַן חֲבֵט רְמִי וְלִבּוּד לְהַחְמִיר [שָׁם]: (יא) וּכְמוֹ דְּאָסְרִינַן לְעֵיל בְּסִימָן תרכ״ט סָעִיף י״ח שֶׁהַסָּכָךְ עַל צְדֵיהֶן דְּבוּדַאי אֵין בּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים, מִשּׁוּם דְּנַעֲשׂוּ כְּשִׁפּוּדִים שֶׁל מַתָּכוֹת, אֲפִלּוּ דְּבָעֲנָנוּ גַּם כֵּן הָכִי. וְכָתַבְתִּי בִּלְשׁוֹן אֲפִשָׁר, מִשּׁוּם דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) מְסַתְּפֵק בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם:

(יב) וְלֹא פֵּרֵשׁ מַשְׁעַם לְבוּד, דְּכַהֲאי גַּוְנָא בְּמַמָּשׁוּת מַפְסִיק לֹא שַׁיָּךְ לְבוּד, דְּרַק בַּאֲוִיר שַׁיָּךְ לְבוּד [פְּרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ג)]: **ב** (יג) הָרַא״שׁ (פ״א סי׳ לג): **(יד) וּמִכָּל מָקוֹם הַחֵלֶק הַפְּנִימִי גַּם כֵּן כָּשֵׁר,** דְּלַגַּבֵּי דִילֵהּ לֹא אִמְרִינַן דְּפָן עֲקֻמָּה [שָׁם]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah